N°. 234. 1854.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 4 OCTOBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 30 September jl., n°. 61, heeft Zijne Majesteit aan den ijker van het vaatwerk te Maarssen, *H. Manten*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend, met bepaling dat de daaruit ontstaande vacature niet zal worden vervuld, maar de aan die betrekking verbonden werkzaamheden voorloopig zullen opgedragen worden aan den arrondissementsijker der maten en gewigten te Utrecht.

Bij besluit van 30 September jl., n°. 62, heeft Z. M. goedgevonden de benoeming van *J. W. J. H. Melchers*, burgemeester der gemeente Schaesberg, tot secretaris dier gemeente met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij besluit van 30 September jl., n°. 64, heeft Z. M. goedgevonden aan mr. *E. Tinga*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als auditeur bij den schuttersraad van het 4de bataillon rustende schutterij in de provincie Groningen.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten September 1854, n°. 79, is, op grond van artt. 2 en 7 van het reglement van den 5den Mei 1838 (*Staatsblad* n°. 14), wegens verrigte kerkelijke dienst, pensioen verleend aan:

Jacobus Vinck, pastoor der Roomsch-katholijke gemeente te Teeffelen in Noordbrabant, ter somme van vijf honderd een en veertig gulden (f 541);

Franciscus Aloysius Bramink, pastoor der Roomsch-katholijke gemeente te Naaldwijk in Zuidholland, ter somme van vijf honderd zes en twintig gulden (f 526); en

Wilhelmus van der Wijst, pastoor der Roomsch-katholijke gemeente te Macharen in Noordbrabant, ter somme van vier honderd zes en tachtig gulden (f 486).

Bij Zr. Ms. besluit van den 30sten September 1854, n°. 70, zijn met den 1sten dezer maand bevorderd: 1°. naar ouderdom in rang, tot luitenants ter zee van de 1ste klasse *A. L. Palm* en *G. W. F. Moeth*; en 2°. tot officier van gezondheid der 2de klasse in het vaste corps officieren van gezondheid bij de Koninklijke Nederlandsche zeemagt, de officier van gezondheid der 3de klasse *H. L. Vernhout*; met bepaling, dat hij zal rang nemen tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse *H. Evertse* en *L. van der Hegge Zijnen*.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 22sten September 1854, n°. 61, goedgevonden, den ritmeester der 2de klasse jhr. *J. A. H. A. van Grotenhuis*, van het 1ste regement dragonders, naar aanleiding van een door hem gedaan verzoek, op grond van art. 42, § 2, lit. c der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan, ingevolge de artt. 13 en 14 *b* der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), te bepalen op negen honderd gulden (f 900).

Sedert de laatste bekendmaking (*Staats-courant* van den 3den Augustus 1854), zijn door de belanghebbenden geligt de volgende door Z. M. verleende octrooijen:

een in dato 21 Julij 1853, voor den tijd van vijf jaren verleend aan E. Oudschans te Amsterdam, op de uitvinding van eene soort van ratelier van gutta percha, met veren, insgelijks in gutta percha verborgen;

een in dato 24 Januarij 1854, voor den tijd van vijftien jaren, gerekend van December 1852 af, verleend aan M. Delfosse, woonachtig te Parijs, domicilium gekozen hebbende bij J. H. Gaade, solliciteur te 's Gravenhage, op de invoering van verbeteringen in de zamenstelling van magneto-electrische werktuigen, waardoor zij voornamelijk kunnen dienen tot waterontleding en ontwikkeling van lucht;

een in dato 14 Junij 1854, voor den tijd van vijf jaren verleend aan J. W. Moffat, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij W. J. Kempers te Delft, op de invoering van verbeteringen aan vuurwapenen met draaijende culas of kamer;

een in dato 9 Augustus 1854, voor den tijd van vijf jaren verleend aan E. A. Roger te 's Hertogenbosch, op de uitvinding van economische verwarmings-toestellen;

een in dato 11 Augustus 1854, voor den tijd van vijf jaren verleend aan P. van den Bosch te Oosterhout, op de uitvinding van een werktuig om in volle zee de rigting en snelheid van den stroom te vinden;

een in dato 12 Augustus 1854, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan A. V. Newton, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij W. J. Kempers voornoemd, op de invoering van een verbeterd werktuig, bijzonder geschikt om rijst, tarwe en andere granen van hunne deksel of schil te ontbolsteren en te zuiveren.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken herinnert aan de belanghebbenden het volgende:

1°. Terwijl het Koninklijke besluit van den 31sten Januarij 1824 (*Staatsblad* n°. 19) in het algemeen de bepalingen voorschrijft, die bij de oprigting van sommige fabrieken en trafieken zijn in acht te nemen, wordt bovendien, volgens art. 2 van dat besluit, de toestemming van Gedeputeerde Staten gevorderd tot het oprigten of veranderen van stoomwerktuigen.

Die toestemming wordt mitsdien vereischt tot het oprigten of veranderen van zoodanig werktuig, ook wanneer het moet dienen voor eene reeds bestaande fabriek of trafiek;

2°. Wanneer de toestemming tot de oprigting of verandering van een stoomtuig is verkregen, blijft het gebruik van het werktuig verboden, zoolang daarvoor geene schriftelijke vergunning, door of van wege den Minister van Binnenlandsche Zaken is verleend;

3°. Tot het bekomen dier vergunning behoort de belanghebbende eene *op zegel* geschrevene en overeenkomstig Zijner Majesteits besluit van 26 September 1833 (*Staatsblad* n°. 58) ingerigte aangifte te doen aan den Commissaris des Konings in de provincie, waaronder de fabriek of trafiek gelegen is, die dan de aangifte, met vermelding van de dagteekening der onder art. 1 bedoelde toestemming, aan dit Ministerie inzendt ten einde last tot het onderzoek kunne worden gegeven.

Van de aangiften zijn onderscheidene modellen te vinden onder n°. 88 van het *Bijvoegsel tot het Staatsblad van* 1834;

4°. In geen geval behoort de aangifte door den belanghebbende *regtstreeks* aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te geschieden, dewijl hierdoor nutteloos oponthoud zou worden veroorzaakt;

5°. Het onder artt. 2, 3 en 4 vermelde is, met uitzondering van hetgeen bij 3°. nopens de toestemming van Gedeputeerde Staten werd gezegd, ook toepasselijk op de *stoombooten*, met dien verstande, dat de aangifte behoort te worden ingediend bij Zijner Majesteits Commissaris in de provincie, waar de zetel of het hoofdkantoor der onderneming is gevestigd;

6°. Moeten de te onderzoeken stoomtuigen dienen voor vaar- of rijtuigen bestemd tot vervoer van reizigers, dan behoort, naar aanleiding van art. 3 alinea 5 en art. 4 alinea 2 van Zijner Majesteits besluit van 26 September 1833 (*Staatsblad* n°. 58), bij het onderzoek, door den deskundige te doen, aan hem door of van wege den eigenaar in *dubbeltal* te worden overgelegd eene teekening der inrigting van het machinenruim en de aangrenzende ruimen, uit welke de doelmatige inrigting en de genoegzame afscheiding der kajuiten van den ketel duidelijk kan blijken.

's Gravenhage, den 30sten September 1854.

Van Reenen.

VERSLAG *van de commissie voor de geologische beschrijving en kaart van Nederland, over het verrigte van October* 1853 *tot October* 1854.

Volgens den vroeger gevolgden regel, hebben wij de eer Uwer Excellentie een verslag aan te bieden van hetgeen door ons verrigt is gedurende het afgeloopen jaar.

Wij verblijden ons Uwer Excellentie thans tevens de verzekering te kunnen geven dat wij, buiten onvoorzienen tegenspoed, de ons opgelegde taak meenen te zullen volbrengen in den vooraf daarvoor geraamden tijd. De studie van onzen bodem heeft, wel is waar, met de meeste natuurkundige nasporingen gemeen, dat, naar mate men grondiger onderzoekt, er zich al meer en meer nieuwe punten van onderzoek voordoen, en dat het te bewerken veld, in plaats van uitgeput te geraken, voortdurend nieuwe oogsten belooft. Maar van het begin af aan hebben wij de noodzakelijkheid erkend van onze nasporingen binnen bepaalde grenzen te beperken, en wij oordeelen thans dat die grenzen na nog twee jaren arbeids door ons bereikt zullen zijn.

Gedurende het afgeloopen jaar hebben wij de provincien Noord- en Zuidholland, Groningen, Friesland en Drenthe, de beide laatste voor verreweg het grootste gedeelte, opgenomen en daarvan de conceptkaart met de hoofdpunten der beschrijving ontworpen. Voor de kaart en beschrijving der overige provincien zijn reeds zoo vele bouwstoffen verzameld, dat wij de opnemingen van het terrein in het volgende jaar geheel hopen te zullen voleindigen.

Met betrekking tot het Hertogdom Limburg zijn wij genoodzaakt aan Uwe Excellentie mede te deelen, dat terwijl de opnemingen aldaar door de heeren correspondenten van Riemsdijk en Laurent reeds voor een belangrijk deel volbragt waren, de laatstgenoemde den arbeid niet heeft kunnen voortzetten. De heer van Riemsdijk, bereid om met een onzer het werk te voltooijen, werd daarin verhinderd door zijne verplaatsing naar Utrecht. Wij kunnen Uwe Excellentie evenwel verzekeren, dat de geologische beschrijving van Limburg, in weerwil van dezen tegenspoed, naar eisch zal worden volbragt. De aanteekeningen en verzamelde voorwerpen betreffende dit onderzoek, ons door deze heeren ter hand gesteld, leveren daartoe uitmuntende bouwstoffen, terwijl wij zelve

in dezen zomer een algemeen overzigt genomen hebben over de geologische gesteldheid van het geheele Hertogdom, en eenige meer belangrijke of twijfelachtige punten door ons zijn onderzocht.

Het onderzoeken en beschrijven der voor de kennis van de krijtgroep zoo belangrijke versteeningen van Maastricht en uit de andere krijtgronden van Limburg wordt ijverig voortgezet. In het tweede deel onzer verhandelingen is de beschrijving en afbeelding opgenomen der Limburgsche fossile brustaceën en van eenige nieuwe terebratulen, bewerkt door onzen in palaeontologische nasporingen met roem bekenden correspondent Bosquet. In het volgende deel hopen wij de beschrijving te geven van de groote Maastrichtsche reptilien, met die der zeeëgels en der overige schelpdieren uit de familie der terebratulen, welke in het krijt van Limburg voorkomen.

De boring te Heusden, waarvan wij in ons vorig verslag melding hebben gemaakt, is tot 72 el diepte voortgezet. Terwijl de belangrijkheid der te verwachten wetenschappelijke resultaten zonder twijfel aangroeit met de diepte, hopen wij dat ons de middelen niet zullen ontbreken om die boring in het volgende jaar voort te zetten.

Wij zijn er niet in geslaagd om de voorgenomen boring te Simpelveld in Limburg nog gedurende dit jaar te doen beginnen. Onderhandelingen daarover met deskundigen geopend, hebben echter tot het ontwerpen eener overeenkomst geleid, die wij, na daarop de goedkeuring Uwer Excellentie te hebben verworven, hopen te zullen sluiten, en volgens welke die boring in het aanstaande voorjaar zal worden volvoerd.

Een zeer belangrijk vraagstuk betrekkelijk het ontstaan der aanslibbingen onzer groote rivieren is ongetwijfeld het bepalen der hoeveelheid vaste stoffen, welke deze stroomen medevoeren. Buiten's lands zijn betrekkelijk het bezinken van slibben menigvuldige waarnemingen gedaan en ook binnen's lands kent men er eenige weinige; maar bij onderlinge vergelijking blijken de meeste zoo verbazend uiteen te loopen, dat daaruit geene vaste gevolgtrekkingen voor onze rivieren afgeleid kunnen worden. Wij achten het daarom noodzakelijk dat hier te lande nieuwe waarnemingen ondernomen worden en zijn deswege in overleg getreden met deskundigen, die ons met de meeste bereidvaardigheid wel met hunnen raad hebben willen bijstaan. Dat nader overleg evenwel heeft ons in de overtuiging bevestigd, dat eenige weinige waarnemingen op kleine schaal slechts tot onvolledige uitkomsten konden leiden en dat alleen langdurige, menigvuldige en onder alle omstandigheden volbragte metingen bruikbare uitkomsten zouden kunnen opleveren. Het volvoeren van deze metingen zoude evenwel onze krachten te boven gaan, en wij hebben daarom besloten om aan Uwe Excellentie een voorstel te doen ten einde die, zoo mogelijk, door andere middelen zouden worden ten uitvoer gebragt.

Gedurende het afgeloopen jaar zijn wij steeds voortgegaan met het bijeenbrengen van geologische voorwerpen. De verzameling daarvan is blijkens den in het vorige jaar gedrukten catalogus van 4000 tot 8000 nommers aangegroeid.

Voor de secundaire gronden uit Limburg is, behalve de groote verzameling steensoorten van onze correspondenten, ook eene aanzienlijke hoeveelheid versteeningen bijeengebragt uit de verschillende plaatsen waar krijtlagen voorkomen. Uit die versteeningen zal, onzes inziens, alleen met zekerheid kunnen opgemaakt worden tot welke geologische tijdperken de Limburgsche afdeelingen van het krijt behooren. Wij achten dit onderzoek van groot gewigt, omdat de geologen daarover niet eenstemmig denken en men ongetwijfeld ophelderingen van onze commissie verwacht. Uit dien hoofde is het ons aangenaam te kunnen vermelden, dat ons voor de gronden, welke op ons gebied in de omstreken van Vaals liggen, lijsten van de menigvuldige daar voorkomende fossile voorwerpen zijn toegezegd door den zeer verdienstelijken palaeontoloog dr. Joseph Muller te Aken, die zich sedert jaren op de studie dezer versteeningen heeft toegelegd.

De verzameling uit het Nederlandsch diluvium is in het verloopen jaar almede aanzienlijk aangegroeid. Ter onderlinge vergelijking hebben wij dit diluvium onderscheiden in kleine topographische afdeelingen, van welke thans, genoegzaam volledig, de meest voorkomende gerolde steenen aanwezig zijn. Een onzer is daardoor reeds in staat geweest om in het tweede deel onzer verhandelingen eene proeve te geven van een algemeen overzigt dezer gronden en van de groote afdeelingen waarin het diluvium hier te lande onderscheiden schijnt te kunnen worden; en daardoor is ook het vroeger geuit vermoeden bevestigd, dat ons diluvium niet uitsluitend van noordelijken maar van zuidelijken oorsprong is.

Ook van meer zeldzame steensoorten in het Nederlandsch diluvium voorkomende, en van diegene welke versteeningen bevatten, groeit het aantal in onze verzameling voortdurend aan. Het verheugt ons ook dit jaar te kunnen berigten dat hiertoe de vrijgevigheid van bijzondere personen niet weinig bijdraagt. Het verkrijgbaar stellen van den catalogus en de gelegenheid om de verzameling te kunnen bezigtigen heeft daartoe voorzeker medegewerkt.

Met vele nieuwe voorwerpen werd de verzameling veensoorten en het daarin voorkomende hout vermeerderd, zoodat wij ten dien opzigte thans gelooven eene volledigheid te hebben bereikt die weinig meer te wenschen overlaat.

Over het ontstaan onzer zee-alluvien zal, vertrouwen wij, veel licht verspreid worden door de zeeschelpen die, op verschillende plaatsen, zoo in het binnenland der zoogenoemde zeeprovincien als op de aangrenzende kusten, door ons zijn te zamen gebragt. Even als bij de gesteenten uit andere tijdvakken, zoo zullen ook bij het hedendaagsche alluvium de overblijfsels van dieren als de meest zekere wegwijzers kunnen dienen bij het opsporen der wijze waarop die gronden zijn ontstaan.

Aan belangstelling bij het algemeen heeft het onze verzameling, sedert hare openstelling nu bijna een jaar geleden, niet ontbroken; want gedurende het hiertoe gunstige jaargetijde is zij door omstreeks drie honderd personen bezocht.

Is het aantal der bijeengebragte voorwerpen aanzienlijk toegenomen, niet minder zijn ook de andere bouwstoffen voor ons werk, in hoeveelheid vermeerderd. Door de tusschenkomst Uwer Excellentie en door de welwillende medewerking van den heer Minister van Oorlog zijn ons van den waterstaat en het corps der genie een groot aantal grondboringen medegedeeld. Dergelijke hebben wij ook ontvangen van de heeren ingenieurs der Hollandsche en Rhijn-spoorwegen, van de ingenieurs der Overijsselsche kanaalmaatschappij, en van meerdere voorstanders onzer nasporingen. Wij beijveren ons om, ten einde het overzigt mogelijk te maken, al die boringen, op dezelfde schaal overgebragt, tot een geheel te vereenigen.

Gedurende den afgeloopen winter hebben wij eene proeve genomen om de voorloopig verkregen resultaten te verzamelen op eene schetskaart, ontworpen op de schaal van 1 : 200,000.

Aan de geologische kaart moet noodwendig eene topographische ten grondslag verstrekken. Het bewerken van deze laatstgenoemde kaart zoude, onafhankelijk van de andere, thans reeds begonnen kunnen worden, en wij zijn daaromtrent dan ook, met goedvinden van den heer Minister van Oorlog, over de medewerking van het topographisch bureau met den chef van die instelling in overleg gekomen. Omtrent de verdere regeling van dit punt hebben wij de eer gehad de tusschenkomst Uwer Excellentie in te roepen.

Van het buitenland mogten wij bij voortduring blijken van belangstelling ondervinden, door het toezenden van geologische werken en kaarten. Zoo door tusschenkomst Uwer Excellentie als regtstreeks, ontvingen wij bijdragen uit Beijeren, de Pruissische Rhijn-provincie, Silezie, Noorwegen, Belgie, de Vereenigde Staten en andere landen; alle kostbare hulpmiddelen bij het volvoeren van onzen arbeid.

Wij mogen hier niet onvermeld laten dat wij tijdelijk eene merkwaardige geologische verzameling in bewaring hebben ontvangen. De volijverige natuuronderzoeker dr. Voltz, welke in het vorige jaar, als lid eener commissie voor Duitsche landverhuizing naar Suriname is vertrokken, heeft ons namelijk de steensoorten toegezonden welke hij daar verzameld heeft. Hoewel zulks niet in den kring onzer bemoeijingen ligt, hebben wij niet geaarzeld om die voorwerpen in bewaring te nemen tot dat de heer Voltz nader daarover zal beschikken.

Wij verheugen ons over het gunstige onthaal dat, ook bij bevoegde beoordeelaars, aan het eerste deel der door ons uitgegeven verhandelingen is te beurt gevallen. Wij mogen vertrouwen dat het tweede deel, hetwelk wij de eer hebben Uwer Excellentie aan te bieden, met niet minder belangstelling zal worden ontvangen. Dit deel, het vorige in omvang overtreffende, bevat: de beschrijving en afbeelding der belangrijke Limburgsche fossile schaaldieren en eenige nieuwe terebratulen door den heer Bosquet; het voorkomen van barnsteen in het diluvium, behandeld door den heer Venema te Winschoten; een uittreksel uit het werkje van den heer dr. Harting over het eiland Urk, met een algemeen overzigt van het Nederlandsch diluvium; en eindelijk eene voorloopig opgemaakte lijst van de versteeningen die in de tertiaire gronden van Gelderland voorkomen.

Haarlem, den 16den September 1854.

De Commissie voor de Geologische kaart van Nederland,
J. G. S. van Breda.
F. A. W. Miquel.
W. C. H. Staring.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, *den 3den October* 1854.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, zijn onder andere ingekomen:

een wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1854 (kosten van den Haarlemmermeer-polder);

een wets-ontwerp houdende voorloopige bepalingen betreffende de regterlijke indeeling van den Haarlemmermeer-polder en de aangiften voor den burgerlijken stand aldaar; en

een voorstel van wet van den heer Wintgens tot instelling van plaatselijke raden van gezondheid.

Het eindverslag voor het wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1853 is door de Commissie van Rapporteurs uitgebragt. De beraadslagingen over dat wets-ontwerp zullen gehouden worden op aanstaanden Vrijdag, des namiddags ten twee ure.

De openbare zitting is daarop in comité-generaal veranderd.

Uit de *Javasche Couranten* tot den 5den Augustus nemen wij het onderstaande over.

De Gouverneur-Generaal had de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den 26sten Julij.*)

bij het civiel departement:

ingetrokken, de benoeming van den ambtenaar E. Rochussen, tot adsistent-resident van Tjalatjap, in de residentie Banjoemaas;

ontslagen, uit 's lands dienst, de opziener der 1ste klasse bij den waterstaat en 's lands gebouwen A. W. Reifert;

benoemd: tot adsistent-resident van Tjilatjap, in de residentie Banjoemaas, J. A. Casperz, thans controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures;

tot adsistent-resident in de afdeeling Liema Poeloe Kotta van de residentie der Padangsche Bovenlanden (Westkust van Sumatra), A. S. Warmolts, thans controleur der 1ste klasse bij het binnenlandsch bestuur aldaar;

tot 1sten commies op het kantoor van den adsistent-resident van Benkoelen, tevens notaris en vendumeester aldaar, F. W K. Stobberingh, thans 1ste commies ten burele van den gouverneur van Sumatra's Westkust:

opgedragen, de tijdelijke waarneming der betrekking van omgaande regter in de 1ste afdeeling op Java, aan mr. M. P. A. Coster, lid in den raad van justitie te Batavia; en zulks gedurende de ongesteldheid van den omgaanden regter mr. J. G. Lange;

goedgekeurd, dat door den raad van justitie te Ternate is benoemd, tot buitengewoon substituut-griffier bij dat collegie, J. W. F. Klein, commies op het residentie-kantoor aldaar; en zulks buiten bezwaar van den lande;

bij het militair departement:

geplaatst, bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der 3de klasse C. M. Lenz, thans te Bawean;

(*Javasche Courant van den 29sten Julij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, wegens ziekte, eervol, M. Wessels, uit de betrekking van 1sten commies bij de algemeene rekenkamer en zulks onder toekenning van wachtgeld;

benoemd, tot secretaris der Javasche bank, J. van Lennep, thans hoofdcommies bij den directeur-generaal van finantien; zijnde hij dien ten gevolge eervol uit 's lands dienst ontslagen;

ter Westkust van Sumatra: tot commies bij den controleur te Natal in de residentie Tappanolie, W. T. van Horn, thans klerk op het residentie-kantoor te Sibogha (Tappanolie);

tot commies bij den adsistent-resident te Priaman, in de residentie Padang, W. F. J. B. Cleerens, benoemd commies bij den controleur te Natal;

bij het militair departement:

benoemd, tot adjudant bij den kommandant der Padangsche Bovenlanden, de 1ste luitenant H. C. van der Schalk, van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra;

overgeplaatst: naar Batavia, de officier van gezondheid der 2de klasse J. R. A. Bauer, thans ter Westkust van Sumatra;

geplaatst, bij de geneeskundige dienst ter Westkust van Sumatra, de officieren van gezondheid der 3de klasse P. G. Neeb en E. W. A. Ludeking, beiden thans te Batavia;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie A. de Veer de Rochemont;

(*Javasche Courant van den 2den Augustus.*)

bij het civiel departement:

ter algemeene secretarie, voorloopig werkzaam gesteld, de ambtenaar der 3de klasse E. Frank;

bij de algemeene rekenkamer werkzaam gesteld als buitengewone derde commiesen: J. H. Klerks, thans bij dat collegie werkzaam;

G. J. Langeveldt van Hemert, thans buitengewoon geemploijeerde bij dat collegie;

H. G. Wittenroed, thans buitengewoon geemploijeerde bij dat collegie;

F. H. Ziedses des Plantes, thans 1ste klerk bij den algemeenen ontvanger te Batavia;

W. F. van Dinter, thans klerk bij den directeur der producten en civile magazijnen;

L. C. A. Halewijn, eervol ontslagen 2de luitenant der infanterie;

ontslagen, eervol, wegens vertrek, als leden der subcommissie van onderwijs: te Cheribon, de heer W. A. Jellinghaus;

te Djokjakarta, de heer J. Stein Parvé;

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk bij den omgaanden regter in de eerste afdeeling J. B. Hendrikss;

uit zijne betrekking, de gezaghebber van het eiland Saleijer (gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden), J. A. J. Voll;

benoemd, ter Sumatra's Westkust, tot opziener der eerste klasse in de afdeeling Agam, W. B. Davidson, thans commies bij den adsistent-resident van Mandheling en Ankola;

tot commies bij den adsistent-resident van Mandheling en Ankola, W. J. A. Scholte, thans opziener der 1ste klasse bij de cultures in Mandheling;

tot opziener der 1ste klasse bij de cultures in Mandheling, W. Brans, thans koffij-pakhuismeester te Tana-Batoe (Mandheling);

tot vendumeester te Ngawie (residentie Madioen), J. H. de Senerpont Domis, adsistent-resident aldaar;

gesteld, ter beschikking van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden, W. de Lanoy, commies op het kantoor van den adsistent-resident van Aijer-Bangies, ter Westkust van Sumatra, ten einde tijdelijk te worden belast met het burgerlijk gezag op het eiland Saleijer;

bij het militair departement:

bij het wapen der infanterie, bevorderd, tot kapitein: bij het 9de bataillon, de 1ste luitenant-adjudant P. J. G. van Harrevelt, van het 11de bataillon;

bij het 11de bataillon, de 1ste luitenant F. M. S. van Zuijlen, van het 8ste bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de 1ste luitenant F. W. Schröder, van het 3de bataillon;

tot 1ste luitenants: bij het 9de bataillon, de 2de luitenant A. G. F. van Zee, van het bataillon;

bij het 6ste bataillon, de 2de luitenant A. H. Geerders, van het 11de bataillon, en de 2de luitenant C. J. Bijker, van het 12de bataillon;

bij het 10de bataillon, de 2de luitenant-adjudant J. de Bock, van het bataillon, met bepaling dat hij in zijne betrekking van adjudant zal continueren;

bij het 12de bataillon, de 2de luitenant W. C. Braakman, van het bataillon;

bij het 13de bataillon, de 2de luitenant H. A. A. Niclou, van het bataillon;

tot 2de luitenants: bij het 1ste bataillon, de sergeant P. Kerstel, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling; de fourrier J. Tenniss, van het 2de bataillon, en de fourrier F. A. Gits, van het 4de bataillon;

bij het 3de bataillon, de adjudant-onderofficier G. D. Hoek, van het 11de bataillon, en de sergeant-majoor J. K. Schoch, van het 1ste bataillon;

bij het 9de bataillon, de sergeanten J. B. van Overvest, van het 14de, en C. Preij, van het 7de bataillon;

bij het 11de bataillon, de sergeant-majoors H. van Heijningen, van de garnizoens-compagnie te Riouw, en O. H. J. Muller, van het 1ste bataillon;

bij het 12de bataillon, de sergeant F. A. Schiebelhout, van het 1ste bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de sergeanten H. A. Hartman, van het 4de bataillon, en L. G. F. R. W. C. van den Berg, van het 9de bataillon;

(*Javasche Courant van den 5den Augustus.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de 1ste commies bij het stoomwezen in Nederlandsch Indie J. Dunlop.

verleend, een verlof naar Nederland, voor den tijd van één jaar wegens ziekte, aan den bisschop van Colophon i. p. i., apostolisch vicaris en pastoor te Batavia, P. M. Vrancken;

bij het militair departement:

overgeplaatst, bij het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra, de majoor van het 14de bataillon infanterie G. F. E. Bass, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;

benoemd, tot spijsverzorger bij het groot militair hospitaal te Soerabaija (militair ambtenaar der 3de klasse), F. A. Gieseke, thans belast met de waarneming dier betrekking.

Verder behelzen die couranten deze berigten:

BATAVIA, 25 *Julij.*

In den morgen van den 24sten dezer is de Gouverneur-Generaal met gevolg van hier naar Bantam vertrokken.

Na een gedeelte van die residentie te hebben bezocht, zal de Gouverneur-Generaal te Anjer embarkeren aan boord van Zr. Ms. stoomschip *Batavia*, om zich te begeven naar de Westkust van Sumatra.

— Gedurende de maand Junij 1854, is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen . . . . f 478.746:40

De opbrengst over de zes eerste maanden dezes jaars bedraagt f 3,246,013:52
hieronder is echter begrepen:
Aan fictieve regten op gouvernements-producten f 532,212:04
Aan terugbetaalde regten 24,411:06
556,623:10

Zuivere opbrengst f 2,689,390:42

Gedurende de eerste zes maanden van 1854, is minder ontvangen dan over dat tijdvak van 1852 . . . . f 254,893:10½
en meer dan in 1853 . . . . 302,579: 10

BATAVIA, 29 *Julij.*

Op den 8sten dezer is de algemeene secretaris mr. A. Prins, gouvernements-commissaris voor de Westerafdeeling van Borneo, met Zr. Ms. stoomschip *Batavia*, naar Pontianak en Sambas vertrokken, tot verdere regeling van de zaken aldaar.

Door de terugkomst van dit stoomschip zijn wij in de gelegenheid tijdingen van daar mede te deelen, loopende tot den 14den Julij.

Overal in de residentie heerschte rust, verzet was niet meer te vreezen.

Nu en dan werden naar de meeste gehuchten onder Montrado militaire verkenningen gedaan.

Hier en daar vond men, wel is waar, nog eenige wapenen, en werden te Montrado twee in den grond gegravene zesponders gevonden, afkomstig van Sinkawang, doch overal ontving men bewijzen van onderwerping.

Op bijna alle plaatsen zag men weder de gewone bedrijven uitoefenen.

Men begon zich langzamerhand beter aan onze militaire politie te gewennen.

De particuliere mijnen werden weder bewerkt. Op onderscheidene punten was men bezig met het gereed maken der rijstvelden.

De eerste ontwerper en het voornaamste hoofd van den opstand, Wong Thoe, was door zijne eigene landslieden aan den overste Andresen uitgeleverd.

Dagelijks zag men ook de opvatting te gemoet van den aanvoerder in den strijd, Lim-Sam On, dien men in het landschap Mandhor op het spoor was.

De verblijfplaatsen der overige hoofden van den opstand waren niet met zekerheid bekend.

Zij hadden evenwel al hunnen aanhang verloren. Nergens zag men vereenigde gewapende opstandelingen.

Na de kennisname der voorwaarden van onderwerping, hadden de Chinezen van Loemar, Boedokh en Lara op nieuw deputatien gezonden, ten einde de verzekering over te brengen van volkomene onderwerping.

Te Soengie Doerie en te Soengie Raja was de gevlugte bevolking nagenoeg geheel teruggekeerd.

Dagelijks kwamen hoofden van Dajaksche stammen hunne erkentelijkheid betuigen, voor de kwijtschelding hunner schulden aan de Chinezen.

Aan dr. J. H. Croockewit was een onderzoek opgedragen naar de suikercultuur en fabricatie in de Westerafdeeling van Borneo. Hiermede was reeds een aanvang gemaakt.

— Volgens berigt van Palembang van den 12den Julij, zou radja Tiang Alam zich nu voor goed te Karang Agong, in de Passumah Oeloe Lintang willen vestigen.

Aldaar wordt hij door een gedeelte der bevolking beschermd.

Zijne aanhangers Alie Saktie en Boerong Djauw bevonden zich op de talang Oeloe Alas (Passumah Oeloe Manna) onder Benkoelen.

Te Koeripan was eene tijdelijke versterking opgerigt, ter verzekering dat de aan de marga Adjie opgelegde boete (zie *Staats-courant* 1854, n°. 221) behoorlijk worde voldaan.

— In het begin der maand Julij heeft Zr. Ms. schoenerbrik [illegible], gestationneerd in de wateren Riouw, eenen kruistogt naar Lingga gedaan, bij welke gelegenheid de hoofdplaats van dat eiland en verscheidene kampongs in de doorgevaren straten zijn bezocht.

Op dien togt hebben geene meldenswaardige ontmoetingen plaats gehad.

Men had op de bezochte plaatsen in geruimen tijd niets van zeerooverij gehoord.

— Op zijne reis van Batavia naar Macassar, heeft de inspecteur der hospitalen en de buitenbezittingen, Piller, onlangs Bima aangedaan.

De bevolking genoot toen over het algemeen eene goede gezondheid.

Alleen bij de kentering der moessons werd zij nu en dan door koortsen bezocht.

Te Sumbawa daarentegen heerschte de koorts hevig en was de sterfte nog al belangrijk.

De door den heer Piller, van Batavia voor Bima medegenomene quinine is door hem, met eene aanwijzing van het gebruik, afgegeven aan den gezaghebber van Bima.

— Van Billiton wordt gemeld, dat aldaar den 21sten Junij het berigt was ontvangen, dat eenige dagen te voren, een onbekend driemastschip, in de nabijheid van het eiland Leat (Poelo Pongo), op een rif had gestooten, en kort daarop gezonken was. Alleen de toppen der stengen waren zigtbaar.

Van de lading was een gedeelte gered, doch van de bemanning niets vernomen.

BATAVIA, 2 *Augustus.*

Ten vervolge op het voorkomende in de *Javasche Courant* van 29 Julij, kunnen wij berigten, dat de Gouverneur-Generaal en gevolg op den 24sten jl. in welstand te Serang zijn aangekomen.

Den volgenden morgen begaf zich Z. E. naar de voormalige stad

Bantam, om de overblijfselen en merkwaardigheden daarvan te bezigtigen.

Terugkomende bezocht Z. E. de gouvernements lagere school, de inlandsche school en het kerkgebouw, en in den namiddag het fort, de infirmerie, de kazerne der djajang-sekars, de gevangenis en de nieuwe messigiet.

Den 26sten vertrok de Gouverneur-Generaal naar Rangkas-betoong, de hoofdplaats der afdeeling Lebak, bezocht aldaar het in aanbouw zijnde blokhuis en de gevangenis, en reisde den volgenden dag over Pandeglang naar Serang terug. Te Pandeglang bezocht Z. E. de redoute en de nieuwe messigiet.

Den 28sten heeft de Gouverneur-Generaal de hoofdplaats Serang verlaten en over Anjer de reis naar Tjiringien vervolgd, alwaar de nacht is doorgebragt.

Den 29sten keerde Z. E. van Tjiringien naar Anjer terug, en begaf zich aan boord van Zr. Ms. stoomschip Batavia, om de reis naar Sumatra's Westkust te vervolgen.

Ten 9 ure 's morgens van dien dag vertrok het stoomschip van Anjer, begunstigd door schoon weder.

— De kinderziekte heerschte voortdurend in de residentie Banka.

Gedurende de maand Junij kwamen onder behandeling 911 lijders,

Daarvan overleden	101	lijders.
» hersteld	401	»
en bleven onder behandeling	409	»
Totaal	911	lijders

In het district Toboalij bleven nog 2 berri-berri-lijders over.

Ter afhaling van nieuwe en goede koepokstof, was de inlandsche vaccinateur met eenige kinderen naar Palembang vertrokken.

— De laatste berigten van de Zuid- en Oester-afdeeling van Borneo, loopende tot 3 Julij, behelzen de volgende bijzonderheden.

De stand van het rijstgewas was gunstig. Hier en daar was de oogst reeds begonnen.

De Daijaks uit de bovenlanden hadden weder onderscheidene strooptogten gedaan. In eene kampong nabij Pemboeang waren 19 menschen door hen omgebragt. Ter bewaking van het etablissement te Sampit, was de kruisboot n°. 7 afgezonden.

Den 26sten April waren 5 praauwen van Pontianak, varende onder Lingasche vlag, en bemand met 54 koppen, te Sampit aangekomen, met het doel om getah pertja te zoeken.

In de maand Junij waren door den adspirant-ingenieur H. F. E. Rant in Tanah Laut 15,000 pond ijzererts verzameld, bestemd voor proefnemingen.

BATAVIA, 5 *Augustus.*

Als een vervolg op vroegere mededeelingen zijn wij wederom in de gelegenheid onze lezers met eenige verrigtingen der zeemagt in deze gewesten bekend te maken.

Den 26sten Junij bereikte Zr. Ms. brik *de Haai*, na eene reis van 57 dagen, onder bevel van den kapitein-luitenant-ter-zee M. F. Courier dit Dubekart, de reede van Padang, werwaarts die bodem, zooals wij vroeger hebben medegedeeld, den 1sten Mei van Riouw door de straten Singapore en Malakka over Poelo Pinang den steven had gewend. Na Cornwallis op laatstgenoemd eiland tot het verstrekken van eenige ververschingen aan de bemanning aangedaan te hebben, waren noordelijke en zuidwestelijke buijen, die tot stormweder aangroeiden, moeijelijke zeeën en daarna vele stilten van deze lange reis oorzaak.

Zr. Ms. korvet *van Speijk*, waarover de kapitein-ter-zee P. Sauvage het bevel voert, vertrok na de overgave van het station ter Westkust van Sumatra aan den bevelhebber van Zr. Ms. brik *de Haai*, naar Ketaun, om aldaar een onderzoek te doen naar de mogelijkheid om de bezwaren op te heffen welke bij het in- en uitvaren der rivier van dien naam bestaan.

Door de zware rolling en branding, welke eene sloep, door die korvet met twee officieren tot opneming der monding afgezonden, bij het naderen van den wal met eenen gewissen ondergang bedreigde, was het niet mogelijk den ingang der rivier te ontdekken. Evenwel was de uitslag nog niet bekend van eenen tot dat zelfde einde, doch over land door die officieren ondernomen togt, op wier terugkeer gewacht werd alvorens de reis naar Batavia te vervolgen. Door de onveiligheid der ankerplaats voor de Ketaun rivier was de korvet inmiddels naar Benkoelen verzeild en in de Poelo-baai geankerd.

De in de wateren van Riouw en Linga gestationeerde schoenerbrik *Egmond* deed in het begin van Julij een kruistogt naar Linga, waarbij de hoofdplaats van dat eiland en verscheidene kampongs in de doorgevaren streken werden bezocht.

Van zeerooverij had men in de laatste tijden aldaar niet gehoord.

Den 25sten Mei vertrok de ter Westkust van Sumatra gestationeerde schoenerbrik *Sylph*, onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse J. van der Straaten, van Padang naar Benkoelen, en van daar met den controleur Severijn, in commissie naar het eiland Engano. Na vooraf een tolk en loods en de noodige geschenken aan boord genomen te hebben, kwam men den 10den Junij aan de noordwestzijde van dat eiland ten anker, beoosten eene opening welke de loods als den mond der ankerplaats Brahoe en als eene goede ligplaats had aangegeven. Op dienzelfden dag kwam men in aanraking met eenige inboorlingen, en gelukte het door het geven van geschenken en door het toespreken van den tolk, dien zij zeer goed kenden, hun alle wantrouwen te ontnemen. Een onderzoek met sloepen bevestigde het vermoeden dat het naar binnen komen met gevaar gepaard zoude gaan, zijnde de ingang zeer naauw met zware branding aan weêrskanten.

Daar het te voorzien was dat aan de Z. O. zijde van het eiland in dit jaargetijde weinig zou zijn uit te voeren, besloot de bevelhebber te trachten naar binnen te geraken, hetgeen na eenen moeijelijken en zorgzamen arbeid gelukte.

De officieren namen de baai Brahoe op, terwijl de commissie landwaarts vertrok, overal door de bevolking wel ontvangen wordende. Een noodlottig voorval had op den 20sten Junij plaats. De barkas namelijk, tot het afhalen van drinkwater naar een nabij gelegen riviertje afgezonden, had het ongeluk bij het terugkomen, reeds in de baai en dus oogenschijnlijk in veilige haven zijnde, door eenen onverwachten breker om te slaan en daardoor vijf matrozen te verliezen.

Op den 27sten Junij voelde men ten half vier ure in den morgen eene zeebeving, kort daarop vijf schokken vergezeld van onderaardsch gedruisch, en later tot 3 ure 's namiddags nog vijf schokken. De rigting der schudding was van het Z. W. naar het N. O. Dorre boomstammen vielen om, en het bosch was in beweging als of het door eenen wervelwind bewogen werd.

Niet zonder gevaar kwam de *Sylph* op den 28sten de baai weder uit. Men koerste nu langs de zuidzijde van het eiland, om te onderzoeken of ten westen van het op die kust gelegen eilandje, zoo als men te Benkoelen verzekerd had, eene geschikte ankerplaats gevonden werd.

Op aanwijzing van eenige Enganezen zeilde de *Sylph* met omzigtigheid eenen trechtervormigen ingang binnen en ankerde in denzelve in 7 vademen zand- en koraalgrond; dit was echter slechts eene ankerplaats voor kleine vaartuigen, Biloa genaamd, zoodat men zich spoedde weder in het ruime sop te komen, hetgeen weder met veel gevaar gepaard ging, daar de *Sylph* van alle kanten, behalve de Z. en Z. O. zijden — de heerschende windrigting tevens — ingesloten zijnde door rif en branding, met een N. O. en O. N. O. wind zich uit die kleine kom moest onttrekken. De 1ste Julij werd bestemd om de baai aan de Z. O. zijde te bezoeken. De hooge zee en deining, de regt op de kust waaijende harde koelte en de daartegenstaande ontzettende deining, het gevaarlijke om eene sloep ter verkenning af te zenden en weder aan boord te krijgen en het afraden van den loods, waren echter meer dan voldoende redenen om den bevelhebber te doen besluiten het vaartuig niet roekeloos te wagen. Na nog eenige plaats-bepalingen te hebben verrigt, en langs de kusten zeilende, de ervaring te hebben opgedaan, dat aan de zuid- en oostzijde, door het onduidelijke gezigt op de hoeken, veroorzaakt door het opstuivend water, waardoor die als in een mist gehuld lagen, in de Z. O. mousson voor de hydrographie weinig of niets was uit te voeren, keerde de *Sylph* den 2den Julij in de Poetoe-baai terug.

Door de in de wateren van Timor gestationeerde schoenerbrik *Saparoea* werd kort na de aankomst op het station in het begin dezes jaars een togt naar Larentoeka gedaan en daar twee maanden vertoefd.

In het begin van Mei bezocht de *Saparoea* het eiland Rotti met den resident van Timor Koepang, en keerde alstoen naar de hoofdplaats van het station terug.

De schoener *Argo* deed in het begin der maand Julij een kruistogt naar de Djambie-riviermondingen, bij welke gelegenheid geene aanhalingen van vuurwapenen hebben plaats gehad.

Wij hebben reeds vroeger gemeld dat Zr. Ms. schoener *Aruba*, gekommandeerd door den luitenant-ter-zee 2de klasse G. W. F. Moeth, naar Billiton was gestevend om in die wateren de vereischte opnamen in het belang der hydrographie te bewerkstelligen.

Den 4den Julij kwam die bodem, zonder bijzondere ontmoetingen gehad te hebben, van dezen togt terug, voor een groot gedeelte de vaarwaters om en nabij dat eiland opgenomen en in kaart gebragt hebbende. Die schoener heeft den 16den daaraanvolgende de reede van Batavia wederom verlaten met bestemming naar Muntok en Riouw, tot verwisseling van de bevelhebbers der aldaar gestationeerde oorlogsbodems, en tevens met het doel in het belang der hydrographie eenige in die wateren liggende gevaren te bepalen.

Na van eenen togt naar Bawean ter reede van Soerabaija teruggekeerd te zijn, verliet de *Padang*, schoenerbrik onder bevel van den luitenant-ter-zee der 1ste klasse G. Gersen, den 16den Julij die reede en stevende naar Koeti (Oostkust Borneo) in last hebbende de wateren aldaar te bekruisen tot het tegengaan van slavenhandel en zeerooverij.

Tot gelijk einde verliet Zr. Ms. stoomschip *Suriname* den 24sten daaraanvolgende de reede van Batavia, om gezamenlijk met de *Padang* daar eenigen tijd te kruisen.

Van het station in de wateren van Macassar, waarvan wij vroeger reeds gemeld hebben het redden der lading eener bij Toneratte op de klippen geraakte en te Macassar te huis behoorende brik, door de bemanning van Zr. Ms stoomschip *Gedeh* en van twee zich aldaar bevindende kruisbooten, zoomede den togt van Zr. Ms. schoenerbrik *Lansier* naar Sumbawa, valt alleen mede te deelen de terugkomst van laatstgenoemden bodem op den 13den Mei ter reede van Macassar, zonder eenige meldenswaardige ontmoetingen op de afgeloopen reis, waarop tevens Bima is aangedaan, ondervonden te hebben.

In de Molukken heeft de tot dat station behoorende stoomer *Etna*, waarover de luitenant-ter-zee 1ste klasse H. F. Valentini het bevel voert, een togt naar de Sangir- en Talauts-eilanden gedaan, vervolgens Bolong-Mogondo en daarna de Tomini-landen bezocht.

Op den eersten en laatstgenoemden togt, welke door den resident van Menado en door den predikant dr. S. A. Buddingh, belast met eene algemeene inspectie van het kerk- en schoolwezen in Nederlandsch Indie, werd medegemaakt, zijn achtereenvolgens bezocht Siauw, de baai van Maganitoe, het eiland Sangir en een groot aantal kampongs. Den 24sten April te Menado teruggekeerd en den voorraad steenkolen aangevuld hebbende vertrok de Etna naar Bolong-Magondo, waar zich volgens te Menado ontvangen berigten zeeroovers zouden vertoond hebben.

Niettegenstaande de ijverigste nasporingen digt langs de kust gedaan, werd niets verdachts ontdekt, en op de plaats zelve vernomen dat er niets van zeeroovers bekend was. Over Amoerang naar Menado teruggekeerd, verliet de *Etna* den 7den Mei andermaal die plaats, en bezocht achtereenvolgens Banka, Kema, Totoh Kottah, Boenoh en Gorontalo. Op laatstgenoemde plaats vernam de bevelhebber de noodlottige tijding van het verbranden der korvet *Sumatra* op den 16den Mei ter reede van Kema, waarop hij met zijnen onderhebbenden bodem onmiddelijk derwaarts stevende, en van daar met een 50tal schepelingen, meest ongestelden, behoord hebbende tot de bemanning dier korvet, zoomede eenige van dien bodem geredde goederen, den 20sten Junij met de tijding van dat ongeval ter reede van Batavia arriveerde.

Eenige dagen daarna stevende de *Etna* naar Soerabaija tot het herstellen der ketels en machine-deelen, en zal van daar eerlang deszelfs station in de Molukken gaan hervatten.

Tot het afhalen van de alsnog te Kema achtergebleven manschappen der genoemde korvet, bestaande, behalve den bevelhebber en eenige officieren, uit p. m. 100 koppen, werd nu het ter reede van Batavia liggende stoomschip *Merapi* afgezonden. Deze bodem deed Macassar aan tot aanvulling van den steenkolen-voorraad en vervolgde van daar op den 9den Julij deszelfs bestemming.

Gelijktijdig met de *Merapi* verliet de *Onrust*, stoomschip onder bevel van den luitenant-ter-zee 1ste klasse W. C. Klis, de reede van Batavia, met bestemming naar Soerabaija tot het ondergaan van eenige noodzakelijke voorzieningen aan de machines.

Zr. Ms. stoomschip *Borneo* verliet den 25sten Junij de reede van *Batavia* en keerde naar het station ter Westkust van Borneo terug, te

gelijk derwaarts overbrengende eenige officieren en manschappen, bestemd ter suppletie van de aldaar aanwezige landmagt.

Den 8sten Julij werd de *Borneo* gevolgd door Zr. Ms. stoomschip *Batavia*, aan boord van welken bodem zich de gouvernements-commissaris voor de Westkust van Borneo inscheepte, en tevens weder gebruik werd gemaakt tot het overvoeren van eene aanzienlijke hoeveelheid victualie, krijgsmaterieel en andere goederen voor die buitenbezitting bestemd. Den 20sten daaraanvolgende kwam de *Batavia* van dezen togt terug. Den 18sten te voren had men Pontianak bereikt, alwaar de gouvernements-commissaris door Zr. Ms. stoomschip *Celebes* werd afgehaald. De *Batavia* stoomde nu over Sinkawang naar de Sambas-rivier, en voor Pamangkat de tot het station behoorende schoenerbrik *Banda* en het stoomschip *Borneo* aantreffende, bewerkstelligde eenige overplaatsingen van manschappen en keerde over Pontianak naar de vlag terug.

Op dien terugtogt heeft dat stoomschip met zeer onhandzaam weder en moeijelijke zeeën te kampen gehad en daardoor eenige avarij bekomen. Na zulks ter reede van Batavia hersteld te hebben, is meergemeld stoomschip den 27sten Julij naar Anjer gestevend, ten einde Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van daar naar Padang over te brengen.

De berigten van de Westkust van Borneo ontvangen, maakten, wat de marine aangaat, van de navolgende berigten gewag:

Door Zr. Ms. stoomschip *Celebes* was een togt gedaan van Sinkawang naar Pontianak en terug, met den chef der expeditie aan boord en een 50tal Afrikaansche soldaten; op den terugtogt werd Soengie Dorie en Raija aangedaan, waar de genoemde chef en de Afrikanen ontscheept en de riviertjes van dien naam door gewapende sloepen van het stoomschip werden opgevaren, zonder echter bijzonderheden te ontmoeten.

Van daar keerde de *Celebes* naar Sambas terug, tot het afhalen en naar Sinkawang overbrengen van eene compagnie militairen en het op sleep nemen eener met levensmiddelen voor de bezetting geladene praauw.

Na afloop dezer commissie stoomde die bodem naar Pontianak, van waar, zoo als wij hierboven gezien hebben, de gouvernements-commissaris werd afgehaald.

Zr. Ms. schoenerbrik *Banda* had Sambas bezocht om zich van levensmiddelen te voorzien, en was den 8sten Julij met Zr. Ms. stoomschip *Borneo* naar Pamangkat verzeild.

Den 7den Julij kwam ter reede van Batavia Zr. Ms. stoomschip *Soembing*, gekommandeerd door den kapitein-luitenant-ter-zee G. Fabius.

Dat stoomschip, behoord hebbende tot het eskader in de Middellandsche zee, is van Konstantinopel over Teneriffe en de Kaap de Goede Hoop herwaarts gestevend, en heeft met heel zwaar weder te kampen gehad, waardoor hetzelve eenige avarij bekwam. Den 25sten Julij verliet die bodem de reede van Batavia tot het doen eener reize naar China en Japan.

Eindelijk kunnen wij nog mededeelen, dat het ijzeren stoomschip *Admiraal van Kinsbergen*, onder toezigt van den luitenant-ter-zee 1ste klasse J. Osti, aan het marine-etablissement te Soerabaija ingezet, op den 16den Julij onder bevel van dien officier is in dienst gesteld.

— In het najaar van 1852 werden uit Nederland naar Soerabaija gezonden de in de fabriek te Fijenoord vervaardigde deelen van een ijzeren stoomschip van 70 paardenkracht, met schuins liggende machines van directe werking en tubulairen stoomketel, aan welk vaartuig door Z. M. den Koning de naam was gegeven van *Admiraal van Kinsbergen*. Met de ineenzetting en uitrusting werd, onder toezigt van den hoofdingenieur voor het stoomwezen, den heer Bennett, in het begin van 1853 bij Vlands timmerwerf te Soerabaija een aanvang gemaakt.

De werkzaamheden werden met zooveel ijver voortgezet, dat het vaartuig reeds eenige maanden daarna kon worden te water gelaten.

Den 16den Julij 1854 werd de *Admiraal van Kinsbergen*, onder bevel van den luitenant-ter-zee der 1ste klasse J. Osti, in dienst gesteld, met eene gelijke bemanning als die van Zr. Ms. stoomschip *Onrust*.

— In het begin van 1852 werd in de residentie Cheribon, na daartoe van het gouvernement verkregene magtiging, onder de inlandsche hoofden eene inschrijving geopend, om op de hoofdplaats Cheribon, door middel van particuliere bijdragen, eene school op te rigten voor het geven van onderwijs aan de zonen van inlandsche hoofden en ambtenaren.

Die inschrijving bragt op eene som van f 832:60, van welk bedrag ter hoofdplaats een schoolgebouw werd opgerigt.

Het uitbreken, in November 1852, eener koortsepidemie vertraagde de opening der school.

Den 24sten der vorige maand mogt men eindelijk met het onderwijs eenen aanvang maken. De eerste schoolbehoeften waren reeds aangeschaft. Gelijktijdig werd een Javaansch onderwijzer in dienst gesteld.

Aanvankelijk namen 8 zonen van inlandsche hoofden aan het onderwijs deel.

— Sedert het meer dadelijk Europisch bestuur in de binnenlanden van de residentie Palembang is ingevoerd, zijn belangrijke verbeteringen daargesteld aan de wegen.

Daardoor is de afstand tusschen de verschillende plaatsen aanmerkelijk verkort; terwijl de toegang alom gemakkelijker is gemaakt.

De tot stand gebragte verbeteringen hebben daarenboven de goede handhaving der politie krachtdadig in de hand gewerkt.

Zij hebben daardoor veel bijgedragen tot de veiligheid van personen en eigendommen.

Hoezeer zij daarbij dikwijls met moeijelijkheden te kampen had, heeft de bevolking met gewilligheid den daartoe gevorderden arbeid kosteloos verrigt.

Die moeijelijkheden vonden haren oorsprong voornamelijk in het gemis aan goede gereedschappen.

Om de wegen in hunnen tegenwoordigen toestand te houden en nog eenige noodzakelijke verbeteringen aan te brengen, is onlangs door het gouvernement, op voorstel van den resident, kolonel de Brauw, magtiging verleend tot eene ruime kostelooze verstrekking van pikhouweelen, schoppen en patjols.

De resident hoopt dat de bevolking, gemeenzaam geworden met deze haar onbekende gereedschappen, die van lieverlede zal aanwenden voor haren landbouw.

— De *Javasche Courant* van den 26sten Julij jl. behelst de volgende opgave van den stand van het *rijstgewas*, onder ultimo *Junij* 1854.

RESIDENTIEN EN AFDEELINGEN.	Gemiddelde prijs per pikol, ordinaire soort rijst, in Junij.		Voor den handel zijn gedurende het loopende jaar opgegeven als:	
	1853.	1854.	Uitvoer.	Invoer.
	RECEPISSEN.		PIKOLS.	
Bantam.	f 3. 90	f 4. 90	41,064	11,703
Batavia.	4. 60	4. 100	175,353	73,573
Buitenzorg	4. 20	4. 30		
Krawang	2. 90	3. 60		
Preanger regentschappen.	2. 60	2. 90		
Cheribon	2. 76	3. 110	100,764	2,374
Tagal	2. 75	4. —	35,924	5
Pekalongan	3. 60	4. 60	618	14,174
Samarang	2. 95	3. 115	33,309	27,523
Japara	2. 61	3. 63	14,055	6,149
Rembang	2. 85	3. 60	13,295	9,154
Soerabaija.	3. 05	4. 75	37,343	31,012
Pasoeroean	3. 30	3. 100	5,364	2,477
Bezoekie	3. 60	4. 75	7,607	2,813
Kedirie	»	5. 14	41,000	
Madioen	2. 60	3. 60	8,493	15,525
Soerakarta	3. 40	3. 109		
Djokjokarta	3. 52	4. 52		
Patjitan	2. 40	3. —	3,214	2,016
Kadoe	3. 30	3. 70		
Bagelen	2. 43	3. 50		
Banjoemaas	1. 95	2. 70	1,267	
Banjoewangie	2. 90	3. 15	9,271	860

Bantam. In het algemeen niet gunstig. De oogst is nagenoeg afgeloopen.

Batavia. Gunstig. Nagenoeg afgeloopen.

Buitenzorg. Gunstig. En zoo goed als afgeloopen.

Krawang. Gunstig.

Preanger regentschappen. Zeer gunstig afgeloopen.

Cheribon. Gunstig.

Tagal. In het algemeen niet gunstig.

Pekalongan. Zeer ongunstig.

Samarang. Over het algemeen goed.

Japara. Over het algemeen gunstiger dan men verwachtte.

Rembang. Gunstig. De oogst zal spoedig afgeloopen zijn.

Soerabaija. Gunstig.

Pasoeroean. Zeer gunstig. De oogst is nagenoeg afgeloopen.

Bezoekie. Gunstig.

Kedirie. Vrij gunstig, met uitzondering der districten die van de overstroomingen geleden hebben.

Madioen. Over het algemeen gunstig.

Patjitan. Gunstig afgeloopen.

Kadoe. Gunstig.

Bagelen. Niet gunstig. De oogst kan als afgeloopen beschouwd worden.

Banjoemaas. Vrij gunstig. De oogst is nagenoeg afgeloopen.

Banjoewangie. De regen van 5—19 heeft veel nadeel toegebragt aan het rijpe product.

Met dit nommer der *Staats-courant* wordt verzonden vel 5 der *Bijlagen* van het BIJBLAD II, inhoudende het vervolg der Ontwerpen van Wet tot vaststelling der Staatsbegrooting voor 1855.

Rhijnhoogte te Keulen. 2 October, 4 vt. 7 dm. Rhl.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

Gisteren (Maandag) morgen was nog geen officieel berigt regtstreeks uit de Krim bij het Fransche of het Engelsche gouvernement ontvangen van de overgave der vesting Sebastopol. Doch ook deskundigen, die de waarheid betwijfelen van de depêche, welke die overgave gemeld heeft, zijn van oordeel dat met de nederlage van het Russische leger bij de Alma de val van Sebastopol schier beslist is.

— In den Weener *Lloyd* leest men een berigt uit Rustschuck van 24 September, volgens hetwelk de Turksche troepen grootendeels uit Wallachye getrokken, en twee afdeelingen derzelve, ter gezamenlijke sterkte van 24,000 man, naar Kustendsché en Varna op weg waren, en wel, volgens dat berigt, om verder naar de Krim scheep te gaan.

— Bij een grootheerlijk bevelschrift van 17 September jl. is een Turksch hoofd-officier naar de gewesten aan den zuidelijken voet van het Balkangebergte gezonden, om de soldaten van de irreguliere Turksche corpsen en anderen, die aldaar vele ingezetenen, Mohammedanen en Christenen, mishandeld en geplunderd hebben, deswege te straffen.

— Volgens de jongste berigten uit Klein-Azie bevestigt het zich, dat eene karavaan, die met allerlei koopwaren van Trebisonde naar Perzie op weg was, door de Russen aangevallen en geplunderd is. Langs dien weg pleegt Engeland eene aanzienlijke hoeveelheid fabriekgoederen in Midden-Azie af te zetten, die in het laatstvorige jaar eene waarde van omstreeks een millioen pond sterling heeft bedragen. » Zoodra de Krim vermeesterd is, zal zekerlijk — zegt de Parijsche *Constitutionnel* — door de vereenigde mogendheden een eind gemaakt worden aan zulke struikrooverijen, die men van Ruslands zijde zeer ten onregte zou willen doen doorgaan voor eene regtmatige weêrwraak wegens het prijs maken van Russische handelsvaartuigen in de Zwarte en in de Oostzee."

RUSLAND.

Volgens een telegraphisch berigt uit St. Petersburg van 26 September jl., hebben de Russische tolkantoren aan de landgrenzen bevel ontvangen om niet langer graan uit Rusland naar Oostenrijk te laten uitvoeren, maar dien uitvoer onverwijld te stuiten.

DUITSCHLAND.

Men herinnert zich dat het Russische gouvernement, terwijl het de vier door Oostenrijk gewenschte waarborgen weigerde, in diezelfde nota klaagde, dat Oostenrijk zich vereenigde met den toeleg der Westersche mogendheden om Rusland te vernederen. Het Oostenrijksche gouvernement heeft zich dit verwijt levendig aangetrokken, en opzettelijk tot wederlegging daarvan eene depêche naar St. Petersburg gezonden. Van den inhoud dezer depêche wordt door het *Journal de Francfort* het volgende medegedeeld: » Oostenrijks staatkunde heeft nimmer de verzwakking, laat staan de vernedering van eenigen Europeschen Staat ten doel gehad; steeds heeft zij alle Staten als onafhankelijke en regtmatig gevestigde ligchamen geëerbiedigd. Doch Oostenrijk mag daarom de belangen van zijne volken, van den Duitschen Bond of van Europa niet uit het oog verliezen; maar het heeft alles gedaan wat opregte vriendschap jegens Rusland bedenken kon om het te weerhouden van de bezetting der Donau-vorstendommen, eenen maatregel dien Europa niet mogt gedoogen. En nu nog verlangt Oostenrijk van Rusland niets anders dan dat het aan de wereld den vrede hergeve door, in het belang van het regt en van het evenwigt in Europa, afstand te doen van hetgeen het in de daad niet langer bezit."

FRANKRIJK.

In den officielen Franschen *Moniteur* is gisteren (Maandag) morgen een rapport openbaar gemaakt van den maarschalk de Saint Arnaud over de overwinning, die den 20sten September door de vereenigde troepen in de Krim aan de rivier Alma op de Russen behaald is. Daaruit blijkt, dat de zege eerst na een heeten strijd van vier uren beslist was en aan de Fransche troepen een verlies van 1400 gesneuvelden en gekwetsten gekost heeft.

Verder wordt in den *Moniteur* het bekende berigt medegedeeld; van de overgave van Sebastopol met de vloot en het garnizoen doch er wordt uitdrukkelijk bijgevoegd, dat het een particulier berigt is en, althans ten aanzien der bijzonderheden, bevestiging behoeft.

Zondag avond jl. is te Parijs het geschut van het Invaliden-gesticht gelost, om aan de bevolking te verkondigen dat het gouvernement officieel berigt ontvangen had van de overwinning, die door de vereenigde troepen nabij Sebastopol behaald is.

De Keizer is Zondag-avond te Parijs teruggekomen, na afscheid van de bij Boulogne gelegerde troepen genomen te hebben. Dit geschiedde op de eigen plek, alwaar in 1804 door Napoleon I de orde van het Legioen van Eer plegtig ingewijd werd met de eerste uitdeeling van ridderteekens. De Keizer heeft daarbij eene proclamatie voorgelezen, die te Boulogne den 30sten September gedagteekend is, en aldus luidt:

» Soldaten, ik verlaat u; maar ik kom spoedig terug, om zelf over we vorderingen en over uwe volharding te kunnen oordeelen.

» De oprigting van het noordelijke legerkamp had, gelijk gij weet, ten doel, onze troepen nader bij de kust te brengen, opdat zij zich spoediger met de Engelsche zouden kunnen vereenigen, en naar elk punt zouden kunnen gerigt worden, alwaar de eer der beide natien hunne tegenwoordigheid zou vereischen. Het noordelijke legerkamp is opgerigt ten einde aan Europa te toonen dat wij, zonder eenig punt binnen 's lands van gewapende magt te ontblooten, gemakkelijk nagenoeg honderd duizend man tusschen Cherbourg en St. Omer konden vereenigen. Het is opgerigt met het doel om u aan de militaire oefeningen, aan de marschen, aan de vermoeijenissen te gewennen; en niets is, gelooft mij, voor den soldaat zoo goed als dat leven met elkander en in het open veld, waardoor zij elkander leeren kennen en tegen het gure weder gehard worden.

» Ongetwijfeld zal het verblijf in het kamp gedurende den winter u hard vallen, maar elk zal zich, daar reken ik op, beijveren om het voor allen nuttig te maken. Ook verlangt het vaderland dadelijke medewerking van elk onzer: eenigen van ons beschermen Griekenland tegen Ruslands verderfelijken invloed; anderen handhaven te Rome de onafhankelijkheid des Heiligen Vaders; weder anderen arbeiden aan de bevestiging en uitbreiding onzer heerschappij in Afrika; anderen eindelijk planten, welligt op dezen eigen dag, onze adelaars op de muren van Sebastopol. Welnu, gij die door zoo edele voorbeelden wordt aangeprikkeld, en van welke eene afdeeling zich door het innemen van Bomarsund heeft beroemd gemaakt, gij zult des te beter in staat zijn om uw aandeel tot de gemeenschappelijke taak bij te dragen, hoe meer gij gehard zijt voor de werkzaamheden des oorlogs.

» De gedenkwaardige plek, waarop gij staat, heeft reeds helden gevormd; deze door uwe vaderen opgerigte zuil verlevendigt grootsche herinneringen, en het is als of het op haren top geplaatste standbeeld ons den te volgen weg aanwijst, als of de toevallige rigting van dat beeld onder Gods voorzienigheid een wenk voor ons is. Vestigt het oog op dat standbeeld des Keizers: het leunt westwaarts en ziet dreigend naar het Oosten. En van het Oosten juist komt het gevaar voor de hedendaagsche beschaving; aan onzen kant is de borstwering waardoor zij beveiligd wordt.

» Soldaten, gij zult u de edele taak waardig betoonen, die u opgedragen is."

Juist toen de Keizer deze proclamatie had voorgelezen, zag men eenen renbode aansnellen, in de opgeheven hand eene depêche voor den Keizer houdende. Het was een door den Franschen consul uit Bucharest overgezonden berigt van de overgave van Sebastopol. De Keizer zag de depêche in, en las ze vervolgens met luider stemme voor.

Het laat zich niet beschrijven, zegt een ooggetuige, welk een diepen indruk die tijding, op zulk een oogenblik en op die plek aankomende, bij allen maakte. Een eindeloos gejuich getuigde van dien indruk.

De manoeuvres in het kamp van Boulogne zijn voor dit jaar geëindigd. De aldaar vereenigde cavalerie keert naar hare kantonnementen terug; 14,000 man infanterie blijven te Helfaut en te Saint Omer, en 35 tot 40,000 man in de omstreek van Boulogne. Het leveren van het noodige voor de in die streek vereenigde troepen tot aan het eind des jaars is reeds uitbesteed.

De beide erkende onderhandsche organen van het Fransche gouvernement, de *Constitutionnel* en de *Pays*, beschouwen de vermeestering van Sebastopol reeds als zeker, en heffen hooggestemde zegezangen aan. Zoo zegt het eerstgenoemde blad, dat Rusland met dezen dag van de lijst der groote natien geschrapt is, dat 1854 heldhaftig wraak geoefend heeft voor het gebeurde in 1812, enz. De *Pays* zegt: » De inneming van Sebastopol is het meest buitengewone en tevens het gevolgenrijkste wapenfeit onzer historie. Het verraadt al de zwakheid van Rusland, treft den Czar in het hart, ontweldigt hem de Zwarte zee, dringt hem honderd jaren achteruit, en bevestigt op den drempel van het Oosten een nieuw Turksch rijk vol schoone vooruitzigten voor de toekomst.

Aan de Parijsche beurs rees de prijs der Fransche staatsschuldbrieven gisteren nagenoeg een per cent; doch er heerschte, naar door den telegraaph gemeld wordt, eene zoo luidruchtige blijdschap, dat het niet mogelijk was eene opgave der slotkoersen te leveren.

— Van de Oostzee zijn door den telegraaph berigten ontvangen, die sommige bladen doen vermoeden, dat de gunstige tijdingen uit de Krim de Westersche mogendheden hebben doen besluiten om ook in de Oostzee nog in dit jaar eene of andere belangrijke krijgsoperatie te ondernemen. Een berigt uit Hamburg van eergisteren luidt aldus: » De Fransche vlootvoogd is te Kiel aangekomen, en heeft vandaar alle in die wateren verspreide Fransche oorlogsschepen weder bij zich ontboden. Officieren verzekeren, dat zijn plan is, zich weder bij de vloot van den admiraal Napier te gaan voegen."

Een telegraphisch berigt uit Berlijn van gisteren verzekert, dat de Fransche vlootvoogd bevel heeft ontvangen om met alle of eenige schepen van zijn eskader naar de golf van Finland terug te keeren.

ENGELAND.

Zondag jl. is te Londen van gouvernementswege eene depêche uit de Krim van lord Raglan openbaar gemaakt, houdende nadere bijzonderheden omtrent de overwinning, die de vereenigde troepen aan het riviertje de Alma behaald hebben. Daaruit blijkt, dat de positie der Russen zeer sterk was en eerst na een uiterst hevig gevecht, hetwelk aan het Britsche leger een zeer aanzienlijk verlies berokkend heeft, vermeesterd is. Eenige weinige krijgsgevangenen, waaronder twee hoofdofficieren, en voorts twee kanonnen, zijn al de buit die door het Engelsche leger behaald is.

Gisteren (Maandag) ochtend is die overwinning te Londen met geschutsalvo's gevierd.

De gunstige tijdingen van de Krim hebben den prijs der Engelsche consols aan de Londensche beurs gisteren omstreeks een half per cent doen rijzen.

— In de berigten uit Britsch Indie, die met de jongste landpost ontvangen zijn, wordt gemeld dat de Britsche overheden bezorgd werden wegens de toeneming der zeerooverij in de wateren van Borneo. Het hoofdkwartier en de schuilhoek der zeeroovers was een verschanst kamp op een der Natuna-eilanden, ten noordwesten van Borneo; en er scheen eene niet geringe krijgsmagt te zullen noodig zijn om dat roofnest te vernielen.

SPANJE.

Volgens een telegraphisch berigt uit Madrid van 28 September werd aldaar de komst van den maarschalk Narvaez verwacht. In een particulieren brief uit Madrid van 26 September leest men dat die komst in sommige kringen te Madrid gewenscht werd, als een tegenwigt tegen den invloed van den Britschen gezant, die gezegd wordt bij den maarschalk Espartero zeer veel te vermogen.

— Te oordeelen naar hetgeen een der voornaamste Madridsche dagbladen, de *Espana*, geruchtsgewijze mededeelt, zal de door het gouvernement aan de grondwetgevende Cortes voor te dragen constitutie van de staatsregeling van 1837 niet wezenlijk verschillen, behalve door eenige demokratisch-gezinde beperkingen van het koninklijke gezag.

— In de stad Casarabonela, nabij Malaga, hadden eenige inwoners goedgevonden, de aldaar gelegen goederen van eenen grande van Spanje, den hertog van Montellano, onder elkander te verdeelen. De gouverneur der provincie heeft door krachtige maatregelen de stad weder tot orde gebragt, de bevolking ontwapend en de praktische voorstanders van het communismus aan de justitie overgeleverd.

— Te Madrid is door eene groote vereeniging van kiezers van de progressisten-partij een programma uitgevaardigd; het laat het monarchaal beginsel onaangeroerd, maar verlangt vele hervormingen in de wetgeving en de staatshuishouding; daaronder zijn: de afschaffing der indirecte belastingen, de herziening van het toltarief en volledige handelsvrijheid; uitdelging der staatsschuld en vrijmaking der in de doode hand gevallen goederen.

Ook een krijgsoverste, die bij het Spaansche leger zeer gezien is, de generaal Prim, heeft eene verklaring zijner beginselen aan de kiezers gerigt. Hij verwacht voor Spanje geen heil dan van de uitsluitende heerschappij der progressisten-partij, en wijt aan de gematigden al het ongeluk des lands sedert 1812 en inzonderheid sedert 1843; hij waarschuwt tegen eene zamensmelting der gematigde en der progressisten-partij in de weldra zamenkomende Cortes. Ook verlangt hij, dat de invloed van het hof van Rome in Spanje beperkt, en de inmenging der geestelijkheid in de staatszaken geweerd worde. Hij hoopt dat de Cortes aan Spanje » eene monarchale constitutie met alle waarborgen eener goede republiek" zullen geven.

LIJST VAN PRIJSVRAGEN, *uitgeschreven door het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.*

Blijkens het verslag van het verhandelde in de algemeene vergadering van voormeld genootschap, van het jaar 1854, zijn door hetzelve uitgeschreven de navolgende prijsvragen:

I. *Natuurkundige vragen.*

1. Aangezien eenige verschijnselen tot de veronderstelling geleid hebben, dat de bodem van ons vaderland, met het aangrenzend gedeelte van Europa eene langzame daling ondergaat, vraagt het genootschap een oordeelkundig onderzoek, in hoeverre de bekende en nader op te sporen verschijnselen die daling bewijzen of wel eene andere verklaring toelaten.

Voorgesteld in 1852.

Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

2. Het genootschap vraagt een wetenschappelijk onderzoek naar den aard en de oorzaken der verschillende soorten van bederf, waaraan het hout onderhevig is.

Voorgesteld in 1835.

3. Het genootschap verlangt eene beschrijving der verschillende soorten van bederf in papier en perkament: eene aanwijzing der oorzaken, waardoor het ontstaat en eene opgave der middelen, om òf het bederf te voorkomen, òf het aanwezige tegen verderen voortgang te vrijwaren.

Men wenscht in de beantwoording alle soorten van bederf in papier en perkament opgenomen te zien, zoowel die, welke uit den aard van

het papier en perkament of hunne bereidingswijze ontstaan, als de zoodanige, welke door insekten of den invloed van andere uitwendige omstandigheden daaraan worden medegedeeld.
Voorgesteld in 1836.

4. Daar het, zoowel uit het oogpunt van wetenschap, als uit dat van volkswelvaart en wetgeving van gewigt is, naauwkeurig bekend te zijn met den tijd en de wijze van voortteling der visschen, zoo vraagt het genootschap:

1°. Een verslag van al hetgeen daaromtrent bekend is, ten opzigte der visschen, die de rivieren en andere zoete wateren van ons vaderland op den duur of slechts tijdelijk bewonen.

2°. Eene reeks van proefnemingen omtrent kunstmatige bevruchting, met het doel, om tot eene meer volkomene oplossing van dat vraagstuk te geraken.
Voorgesteld in 1852.
Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

5. Het genootschap verlangt een proefondervindelijk en kritisch onderzoek naar de oorzaken, waardoor het aderlijk bloed uit het haarvatenstelsel tot het hart terugkeert.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

6. Het genootschap verlangt bepalingen van het gehalte en, voor zoo ver mogelijk, van de zamenstelling van de anorganische stoffen der voornaamste weefsels, bepaaldelijk van het spier- en zenuw-weefsel van een warmbloedig dier, zoowel op verschillende leeftijden als op verschillende tijdperken van ontwikkeling vóór de geboorte.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

7. Het genootschap vraagt, in welke verhouding de geboorten van het mannelijk en vrouwelijk geslacht bij het paard, rund, schaap en varken tot elkander staan, en in hoeverre ligchamelijke gesteldheid en de invloed van uitwendige omstandigheden die verhouding wijzigen.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

8. Het genootschap verlangt de gewone gaz-wisseling door de huid bij den mensch, onder verschillende omstandigheden (inzonderheid rust en beweging, hooge en lage temperatuur), aan een naauwkeurig qualitatief en quantitatief onderzoek te zien onderworpen.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

9. Het genootschap verlangt een onderzoek naar het verloop der zenuw-vezelen in het ruggemerg, bij een of meer diersoorten, te beginnen van de zenuwwortels, waarbij zoowel het mikroskoop, in verbinding ook met de onderzoekingswijze van Waller, als physiologische proefnemingen moeten worden aangewend.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1855.

10. Het genootschap verlangt een overzigt van de tegenwoordig bekende suiker-soorten, hare eigenschappen en zamenstelling, door eigene onderzoekingen bevestigd en uitgebreid.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

11. Uit de proefnemingen van verscheidene natuuronderzoekers is gebleken, dat de lichtstralen van verschillende breekbaarheid eenen ongelijken invloed hebben op de rigting van onderscheidene plantendeelen, onafhankelijk van de periodische veranderingen door licht en duisternis daarin te weeg gebragt. Het genootschap verlangt een kritisch overzigt van de daaromtrent door anderen verrigte proeven en waarnemingen, en eene uitbreiding daarvan tot andere nog niet onderzochte planten, opdat hieruit de aard van dien invloed en de omstandigheden, waaronder hij werkzaam is, nader bekend worden.
Voorgesteld in 1854.
Te beantwoorden vóór 30 November 1855.

II. *Geneeskundige vragen.*

12. Er wordt gevraagd: Eene geneeskundige plaatsbeschrijving der stad Utrecht.
Voorgesteld in 1838.

13. Het genootschap verlangt een geschiedkundig en beoordeelend overzigt van hetgeen in de noordelijke Nederlanden, tot het begin der negentiende eeuw, in het vak der ziektekundige ontleedkunde is verrigt, onder toevoeging van een wetenschappelijk register.
Voorgesteld in 1843.

14. Aangezien in de laatste jaren onderscheidene middelen zijn aanbevolen, om, in geregtelijk-geneeskundige gvallen, den oorsprong van bloedvlekken te bepalen, zoo vraagt het genootschap, of en in hoeverre het mogelijk is, door de verschillende hulpmiddelen, waarover de wetenschap kan beschikken, bloed, en bepaaldelijk ook kleinere bloedvlekken, van den mensch en van verschillende diersoorten te onderscheiden.
Voorgesteld in 1843.

III. *Tot de regtsgeleerdheid, de staatshuishoudkunde, den koophandel en den landbouw betrekkelijk.*

15. Welken invloed heeft de theorie van Grotius gehad op de werkdadige toepassing der beginselen van het volkenregt?
Voorgesteld in 1837.

16. Welke zijn de onderwerpen en welke zijn de grenzen der wetgeving op de politie; welke is de historische ontwikkeling dier wetgeving door algemeene, provinciale en plaatselijke verordeningen in ons vaderland geweest, tot aan zijne inlijving in het Fransche Keizerrijk?
Voorgesteld in 1845.

17. Een historisch onderzoek naar den oorsprong en aard der heerlijke regten in Nederland.
Voorgesteld in 1838.

18. Hoe ontstonden, hoe ontwikkelden zich in Noord-Nederland de staatsburgerlijke regten der gemeenten? Welk verband was er tusschen dit verschijnsel en de opkomst van den derden staat in Zuid-Nederland, Frankrijk en Duitschland?
Voorgesteld in 1845.

19. Welke was de invloed der Fransche en Spaansche instellingen op het staats- en regtswezen in de zeventien Nederlandsche gewesten tot de afzwering van Philips II?
Voorgesteld in 1845.

20. Een geschiedkundig onderzoek naar de bijzondere en algemeene wetgeving op het faillietenregt in de Nederlanden tot op de invoering van de Fransche wetgeving.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1855.

21. Met welk oogmerk is het op schrift brengen en bij het hof van Mechelen overleggen van de plaatselijke costumen en usantien in de Nederlanden door Keizer Karel V besloten? In hoeverre is aan dat bevel voldaan? Welken invloed heeft dit op de regtsbeschrijving en regtsontwikkeling in Holland, Zeeland en Utrecht uitgeoefend?
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1855.

22. Men verlangt eene geschiedenis der kanalen in de provincie Utrecht, met opgaaf van het doel, waarmede zij gegraven zijn, zoo als bevordering van den handel, verbetering van den landbouw, verveening, afvoer van water, en wat dies meer zij.
Voorgesteld in 1838.

23. Het genootschap verlangt eene geschiedenis van den waterstaat in ons vaderland.
Voorgesteld in 1848.

24. Het genootschap verlangt een historisch onderzoek naar de onderscheiden takken van fabrieksnijverheid, die voorheen in Nederland gebloeid hebben, met aanwijzing van de oorzaken, door welke sommige in verval zijn geraakt.
Voorgesteld in 1843.

25. Een, zoo veel mogelijk volledig, en uit echte bronnen zamengesteld, tafereel van den maatschappelijken toestand der bewoners van Java op den tijd, toen de Hollanders begonnen zijn betrekkingen met hen aan te knoopen, en bezittingen op hun eiland te verkrijgen.
Voorgesteld in 1835.

26. Men verlangt eene geschiedenis van het handelsverkeer der Nederlanden met Engeland, Schotland en Ierland, tot aan den vrede van Munster.
Voorgesteld in 1845.

27. Het genootschap verlangt eene geschiedkundige beschrijving van de handelsbetrekkingen der Fugger's te Augsburg in de XVde en XVIde eeuw, met aanwijzing van den invloed der meest verdienstelijke mannen uit dat geslacht.
Voorgesteld in 1846.

28. Het genootschap verlangt eene beschrijving van de staats- en handelsbetrekkingen onzer voormalige republiek tot de Levant.
Voorgesteld in 1850.

IV. *Tot de geschiedenis, wijsbegeerte en letterkunde behoorende.*

29. Eene geschiedenis van de volkplanting aan de Kaap de Goede Hoop, sedert hare eerste vestiging tot op onze tijden, onder het oppergezag der Nederlanders.

Behalve hare lotgevallen, inrigting, bestier, maatschappelijken en kerkelijken toestand, verlangt het genootschap daarin aangewezen te zien den invloed, dien de Nederlanders gehad hebben op de beschaving van dat gedeelte van Afrika.
Voorgesteld in 1853.
Te beantwoorden vóór 30 November 1854.

30. Het genootschap verlangt: een kritisch onderzoek naar de geloofwaardigheid en naauwkeurigheid der berigten van de Grieksche historieschrijvers, voornamelijk Herodotus, betreffende de geschiedenis van het Perzische rijk, van Cyrus tot Artaxerxes I, in verband met de gelijktijdige rijken en vorsten in het Oosten, opgehelderd door de Perzische monumenten en inscriptien; benevens eene beoordeeling in hoever de resultaten der nieuwste navorschingen op dit gebied (zoo van den hertog van Manchester: the Times of Daniel, als van anderen, die, ook in ons land, na hem dat onderwerp behandeld hebben) daarmede al of niet zijn overeen te brengen.

De aard dezer vraag eischt geene kritiek van de bijzonderheden der gebeurtenissen, maar een onderzoek naar de hoofdzaken, vooral wat betreft den leeftijd en de opvolging der koningen, de uitgestrektheid huns gebieds, de hoofdgebeurtenissen en daden hunner regering, in verband met gelijktijdige vorsten en staatsmannen in Azie, Egypte en Griekenland, die met de Perzische koningen in aanraking zijn geweest.
Voorgesteld in 1851.

31. Terwijl de Slawische, en bepaaldelijk de Czechische of Boheemsche geleerden, in de laatste jaren vóór de woelingen van 1848, zich met bijzondere grondigheid hebben toegelegd op de geschiedenis en oudheden der Slawische volksstammen, en zij daarbij die vertakking niet uit het oog hebben verloren, welke zich langs de kusten der Oostzee tot in Engeland en Nederland uitbreidde, bragt de aard der zaak mede, dat de geschiedenis der Slawen in deze voor hen afgelegen gewesten door die geleerden niet met die grondigheid van taalkennis en bronnenstudie kon behandeld worden, als zij de oudheden der Slawen in de Slawenlanden zelve en in Duitschland hebben aan het licht gebragt. Zoo verwart zelfs de groote Schafarik (Slawische Alterthümer, II, p. 321), door den naam Trajectum misleid, Utrecht met Maastricht, en kent hij het, om den daarin bewaarden naam van Abrodoten (Obotriten), onschatbaar overblijfsel der oudheid niet, dat de geleerde van Asch van Wijck aan de vergetelheid heeft ontrukt (beschouwing van het oude handelsverkeer enz. I, blz. 19). Het schijnt voegzaam, dat de Nederlandsche oudheidkundigen, door een grondig en tot de tegenwoordige hoogte der wetenschap opgevoerd onderzoek naar de geschiedenis der Slawische vertakking in ons Vaderland, aanvullen wat nog aan de algemeene geschiedenis van dien verbazend uitgebreiden volksstam ontbreekt.

Het genootschap verlangt alzoo:
Een historisch onderzoek naar het verblijf der Slawen, en bijzonder der Wilten, in Nederland tot op hunne verhuizing, of wel hunne ineensmelting met de Germaansche volksstammen, hier te lande gevestigd, met aanwijzing in het laatste geval, van den invloed, welken zij op de vorming van ons volk en zijne taal en op onze zeden, gebruiken, voorstellingen en denkbeelden mogen gehad hebben.
Voorgesteld in 1852.

(*Vervolg hierna*).

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine maakt bekend dat er van wege zijn Departement voortaan geene *Vlaggen*, *Standaards* of *Wimpels* meer zullen

ter leen verstrekt worden aan particuliere personen, of ten gebruike bij Tentoonstellingen, Vereenigingen of Feesten. Zullende mitsdien alle aanvragen die daartoe aan hem mogten gerigt worden, in den vervolge worden afgewezen.

's Gravenhage, den 28sten September 1854.

De Minister van Marine,
J. Enslie.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat volgens eene onder dagteekening van den 20sten dezer te *Edinburg* uitgevaardigde bekendmaking, met het voornemen om eenmaal een blijvend licht daar te stellen, een tijdelijke vuurtoren is opgerigt aan het Noord-einde van het eiland *Unst* in *Shetland*, waarvan het licht voor het eerst zal worden ontstoken in den avond van den 11den October aanstaande, en vervolgens alle nachten zal branden van dat het daglicht verdwijnt tot het aanbreken van den dag. Deze tijdelijke vuurtoren is opgesteld op *Muckle Flugga*, zijnde eene van de groep rotsen bekend onder den naam van *Burra Fiord Holms*, gelegen af en aan het voorgebergte van *Hermaness*, zijnde het Noordelijkste uiteinde van het eiland *Unst*.

De vuurtoren is geplaatst op 60° 51′ 20″ N. Br. en 0° 53′ 3″ lengte west van *Greenwich*.

De kleine rots genaamd » *Outstack*" zijnde de meest Noordelijke rots van de *Shetlands-eilanden* is in peiling O. t. N. 1/2 N. van den vuurtoren: de afstand is ongeveer eene halve mijl.

Het Noord-Unst-licht zal door de zeevarenden te verkennen zijn als *een stilstaand wit licht*; het is 165 Engelsche voeten verheven boven het watervlak bij hoog water en gewone springgetijen; het kan dan gezien worden op een afstand van 19 Engelsche mijlen, of minder, naar de gesteldheid van den dampkring.

De peilingen hierin voorkomende zijn genomen op het miswijzend kompas.

's Gravenhage, den 2den October 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

AANBESTEDING VAN EENEN KUNSTWEG.

De respective Commissien tot daarstelling van eenen Kunstweg van Ommen over Hellendoorn, Nijverdal, Rijssen en Enter naar Goor zijn voornemens aan te besteden het Aanleggen van voormelden Weg, eene lengte hebbende van 34,851 ellen, op de wijze van Macadam, met uitzondering van een gedeelte van Rijssen naar en door Enter, hetwelk Klinkertweg zal zijn; verder met inbegrip der benoodigde Bruggen, Duikers en Tolhuizen.

Het werk is verdeeld in Vijf Sectien, waarvan de Aanbesteding der Vier laatste Sectien zal plaats hebben op Vrijdag den 20sten October aanstaande, ten Raadhuize der stad Rijssen, en die der Eerste Sectie op Zaturdag daaraanvolgende, ten Raadhuize der stad Ommen, telkens des morgens om tien ure.

De Bestekken zullen van den 7den October ter lezing liggen te Zwolle bij Scheuer, Groenewoud en de Wed. van der Moolen; te Deventer bij Kiesbrink en Lipman; te Almelo bij de Wed. Harwich en Jansen; te Kampen bij Portheine; te Vollenhove in het Regthuis; te [illegible] Koopmans; te Amsterdam in de Nieuwe [illegible] de Kroon; te [illegible] huis; te [illegible] in het Regthuis; te Ameide in de Sociteit; te Gorinchem in den Hooiwagen; te Utrecht in den Nieuwen Bak, te Vreeswijk aan de Schipbrug; te Vianen in de Roos; te Arnhem bij den Dokter; te Nijmegen in den Rotterdamschen Wagen en verder op de Secretarien der gemeenten Ommen, Hellendoorn, Rijssen, Wierden en Goor.

De Teekeningen voor de Tolhuizen en de Profillen voor den aanleg der Aarden baan zijn ter visie gelegd ten Raadhuize der stad Rijssen, en zijn inmiddels de noodige inlichtingen te bekomen bij den Opzigter van den Waterstaat te Zwolle, den Heer G. Röttger, als ook op de Secretarien van laatstgenoemde gemeenten. De aanwijzing voor de Besteding zal geschieden in loco, op Dingsdag den 17den October e. k., beginnende te Ommen, des morgens om 9 ure; terwijl het Bestek verkrijgbaar is gesteld tegen den prijs van f 1 bij den Boekhandelaar W. van Delden Hz. te Zwolle.

Rijssen, den 29sten September 1854.

Namens de respective Commissien voornoemd,
Robt. Campbell, *Voorzitter.*
G. J. H. Jansens, *Secretaris.*

Openbare Aanbesteding te Koevorden.

EERSTE FORTIFICATIE-INSPECTIE.

Ingevolge magtiging en onder nadere goedkeuring zal door den waarnemenden Eerstaanwezenden Ingenieur te Koevorden, op Woensdag den 11den October 1854, des voormiddags ten elf ure, in het openbaar worden Aanbesteed:

Het doen van Herstellingen aan Metsel-, Timmerwerken, enz. te Koevorden.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben in het Logement bij P. Rikkers te Koevorden, alwaar het Bestek acht dagen vóór den dag der Aanbesteding ter lezing zal liggen, terwijl nader onderrigt kan verkregen worden bij den waarnemenden Eerstaanwezenden Ingenieur.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 27sten dezer, des middags om twaalf ure, zal door den Luitenant-Kolonel, belast met het toezigt over de Garnizoens-bakkerij te Alkmaar, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, publiek worden aanbesteed de leverantie van Twee Last Zeeuwsche, Een last Kubanka-, Een Last Roode of Rhijn-tarwe en Een Last Pruissische of Inlandsche Rogge, niet minder wegende dan: de Zeeuwsche 74, de Kubanka, de Roode of Rhijn-tarwe 77, en de Rogge 72 Nederlandsche Ponden het Mud; de voorwaarden daaromtrent zullen van af heden tot den dag der aanbesteding, van des morgens 9 tot des namiddags 2 ure ter lezing liggen op het bureau van den Garnizoens-kommandant alhier; zullende men gehouden zijn te zorgen, dat het merk, op de aan te bieden monsters voorkomende, ook worde gesteld op den omslag waarmede het inschrijvingsbiljet wordt ingezonden.

Alkmaar, den 3den October 1854.

De Luitenant-Kolonel voornoemd,
Bij indispositie,
De Kapitein,
J. J. Verstege.

AANBESTEDING.

De Kolonel, waarnemend Plaatselijke Kommandant te Vlissingen, brengt ter kennis van de gegadigden dat, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, op Donderdag den 19den October 1854, des voormiddags ten 12 ure, op het Plaatsbureau, aan de Hoofdwacht aldaar, zal worden Aanbesteed de leverantie van:

Acht Lasten jarige Zeeuwsche Tarwe;
Twee Lasten jarige Kubanka-Tarwe; en
Twee Lasten nieuwe Inlandsche of Pruissische Rogge.

Moetende de Zeeuwsche Tarwe minstens 74 Ponden, de Kubanka-Tarwe minstens 77, en de Rogge minstens 72 Ponden per Mud wegen, zonder den Zak.

De Voorwaarden van voorschreven Aanbesteding zullen van heden af op gemeld Bureau ter lezing liggen, van des morgens 10 tot des middags 12 ure.

Vlissingen, den 1sten October 1854.

De Kolonel voornoemd,
Van Hoey.

. De Inspecteur over het Loodswezen enz. te Terschelling, als daartoe gemagtigd, zal op Vrijdag den dertienden October 1854, in het openbaar aldaar doen verkoopen eenige oude en afgekeurde voorwerpen afkomstig van Loodsvaartuigen, bestaande in oude Zeilen, Sloepen, enden Ketting, Oud Touwerk enz.

Terschelling, 29 September 1854.

De Inspecteur voornoemd,
C. de Boer Ds.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

BEKENDMAKING.

De Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof in Overijssel brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat naar aanleiding van art. 11 der wet van den 9den Julij 1842, n°. 20, in overleg met de medeleden der daartoe uit den Hove benoemde Commissie, door gemelde Commissie de tijd tot het afnemen van het Examen van Aspiranten voor het Notaris-ambt, wordt bepaald op *Woensdag den vijftienden November* 1854, des voormiddags ten tien ure, en zoo noodig op een of meer volgende dagen, in de Raadkamer van het Provinciaal Geregtshof in Overijssel, binnen de stad Zwolle.

Wordende de belanghebbenden herinnerd, om zich tijdig ten voorschreven einde bij de Commissie met een verzoekschrift aan te melden, en daarbij over te leggen de noodige bescheiden, overeenkomstig art. 18 der evengemelde wet.

Zwolle, den [illegible] October 1854.

De Procureur-Generaal voornoemd,
P. M. van Gelder.

. [illegible] sich bevindende in het Krankzinnigen-gesticht Meerenberg, onder Bloemendaal, wegens Krankzinnigheid onder Curatele gesteld.

Geschiedende deze aankondiging van wege den verzoeker *Samuel Boesman* Junior, ter voldoening aan art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

Amsterdam, 2 October 1854.

E. J. Asser, *Procureur.*

. Bij Acte, op den 27 September 1854, ten overstaan van den Notaris *van Zijp* en getuigen, te Amsterdam verleden, en zijnde geregistreerd, is door de Heeren *Johannes Engelenburg*, handelende in Steenkolen, en *Paul Hendrik Gerlach Masch*, zonder beroep, wonende eerstgenoemde te Amsterdam en laatstgenoemde aan den Helder, aangegaan, eene Vennootschap betrekkelijk den handel in Steenkolen, onder de Firma *Engelenburg en C°.*, die alleen door eerstgenoemden Vennoot zal worden geteekend, doch voor geene andere dan de Vennootschap betreffende zaken, en zulks voor den tijd van twee jaren, aanvang genomen hebbende op primo Mei jongstleden, en eindigende, indien zes maanden bevorens opzegging moge plaats hebben, op ultimo April 1856, terwijl geene opzegging plaats hebbende de Vennootschap telkens van twee tot twee jaren zal worden gecontinueerd, of in geval van overlijden van een der Vennooten gedurende het bestaan derzelve zal ophouden, te weten indien het sterfgeval plaats heeft tusschen primo Mei en ultimo October, alsdan met ultimo April; doch het overlijden plaats hebbende tusschen primo November en ultimo April in dat geval met ultimo October respectivelijk eerstvolgende op het overlijden.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, Dingsdag den 3den October.

Nederland.	Werk. Schuld. 2 1/2 pct. . . .	60 11/16	60 7/8	60 7/8
	Dito 3 pct.	72	72 1/4	72 1/4
	Dito 4 pct.	90 7/8	91 1/4	91 1/4
Rusland.	Bij Hope en C°. 5 pct. . .	100 1/4	100 3/8	—
	Dito bij Stieglitz 4 pct. . .	75	—	—
Spanje.	Nieuwe 3 pct. thans 1 pct. .	18 1/2	—	—
	Dito binnenlandsche 3 pct. .	32 15/16	33	33
Oostenrijk.	Metalliek 1816—1852 5 pct.	70 3/8	70 3/4	—
	Dito 2 1/2 pct.	35 3/8	35 13/16	—
	Dito 1849 5 pct.	79 3/4	80	—
	Metalliek 1854.	79 1/2	80	[illegible]
Belgie.	Bij Rothschild 2 1/2 pct. . .	49 1/8	49 1/2	[illegible]
Portugal.	Obligatien 3 pct.	36 1/8	36 7/8	[illegible]
Brazilie.	Geldl. 1824 5 pct.	97	97 1/4	—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.